

Danske spejdere i Sønderborg 1919-20

I foråret i 1919 kom der en dansk student, Heine Johannsen – kaldet “Jonas” til Sønderborg. Han begyndte at undervise i dansk, der jo var forbudt i tyskertiden.

Jonas var gammel spejder fra Gl. Hellerup Trop og fortalte levende om spejderbevægelsen. Han havde mange spejderbøger, som vi læste med stor iver, og det førte til dannelsen af “Sønderborg Spejdertrop”.

Senere fulgte den store spejderlejr på Hindsgavl, hvortil der blev udtaget en patrulje fra Sønderborg. Patruljen blev udstyret med uniformer og grej, der blev betalt af Det Danske Spejderkorps.

Tyskerne var naturligvis ikke særligt begejstrede over, at de “danske” drenge blev mere og mere synlige, så de udbyggede det tyske “Jugendwehr” – blandt andet med et stort orkester. Et sådant måtte vi jo så også have, og én eller anden fandt på, at vi kunne købe alle instrumenter fra det tyske garnisonsorkester i byen. Vi gik så i gang med at lære at spille, idet vi fik undervisning af de tyske militærmusikere.

Det var en stor oplevelse for os, da alle deltagerne i Hindsgavl-lejren kom sejlene til Sønderborg med en af fjorddamperne. Dannebrog vajede fra forstavnen, og det var så meningen, at vi i samlet trop og med Dannebrog i spidsen skulle marchere til Dybbøl. Det måtte vi ikke for tyskerne, men vi fandt så et hul i loven, hvori der stod, at kun unge over 18 år måtte bære fane, og vi fik så hurtigt fat i to personer, der var over 18 år. De blev iklædt spejderuniformer, og så gik turen til Dybbøl og Smølvold med holdt ved graven i Bøffelkobbøl.

Så nærmede tiden for afstemningen sig, og de franske alpejægere kom sejlene til byen. Også det var en stor oplevelse for os drenge, for de kom jo som vore “befriere”. Mange af officererne blev indkvarteret i dansksindede hjem – blandt andet hos mine forældre.

Det var også en stor fordel for spejderne, for nu skulle der dannes nye troppe – blandt andet i Nordborg, Gråsten og Broager, og da offi-

cererne hørte, at vi havde transportproblemer, stillede de omgående lastbiler til vor rådighed.

I dagene op til afstemningen var vi med ved modtagelsen af de tilrejsende stemmeberettigede, og den tyske avis skrev (oversat): "*de uundgåelige spejdere var der igen!*".

På selve afstemningsdagen fungerede vi som ordonnanser, idet vi skulle bringe stemmesedler til et centralt opsamlingssted.

Også ved de danske soldaters ankomst og ved genforeningsfesten på Dybbøl var vi med og dannede spalier oppe i Dybbølskanserne.

Efter festlighederne begyndte dagligdagen med ture til både Sydfyn og København – på Fyn var vi blandt andet greven på Brahetrolleborgs gæster i otte dage, men da jeg i 1923 skulle i lære i Åbenrå, måtte jeg opgive spejderarbejdet. Jeg glemte dog ikke spejderarbejdet, men var med da "Sct. Georgsgildet" (en forening for gamle spejdere) blev dannet.

Forkortet artikel af Viggo Jørgensen, 1981

*Danske
spejdere
i Dybbøl-
skanser*

*Spejderne
tråd an på
havnen*